

Tossene L2020:4796, Sotenäs kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk undersökning av boplatz från senmesolitikum

Andreas Toreld

Kulturlandskapet rapporter 2022:12

**Tossene L2020:4796, Sotenäs kommun,
Västra Götalands län**

Arkeologisk undersökning av boplats från senmesolitikum

Andreas Toreld

Administrativa uppgifter

Fastighet: Hunnebo 1:647, Tossene socken, Sotenäs kommun, Västra Götalands län

Länsstyrelsebeslut datum / dnr: 2020-09-21 / 431-36630-2020

Uppdragsnummer (Fornsök): 202001285

Uppdragsgivare: Sotenäs kommun

Fältarbetsperiod: 2021-06-28 - 2021-07-06

Projektnummer: 21121

Projektansvarig: Stig Swedberg

Fältansvarig: Andreas Toreld

Övrig personal: Arwo Pajusi

För personalens meriter hänvisas till Kulturlandskapets hemsida.

Underkonsulter: Ubbes schakt och gräv AB

Undersökningsområdets storlek: Ca 1700 m²

Belägenhet i SWEREF 99 TM: Norr 6482540 m, Öst 284330 m

Höjd över havet: 38-40 meter

Digitalt dokumentationsmaterial: Fotografier (jpg), mätfiler (ssf, shp), beskrivningar (odt, ods).

Digitalt dokumentationsmaterial förvaltas av Kulturlandskapet.

Fynd: Har omhändertagits. Antal fyndposter: 12. Fynd förvaras hos Kulturlandskapet fram till fyndfördelning.

Tidigare fynd från samma fornlämning förvaras hos Bohusläns museum.

Tossene L2020:4796, Sotenäs kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk undersökning av boplatz från senmesolitikum

Kulturlandskapet rapporter 2022:12

© Kulturlandskapet 2022

Författare: Andreas Toreld

Foton: Där fotograf ej anges är bilder tagna av fältpersonalen.

Omslagsbild framsida: Arwo står vid ett stenblock i schakt 35 där många flintavslag påträffades. En lämplig plats för flintslagning. Foto mot norr.

Bild baksida: Flintavslag från schakt 35. Upplagda på det stenblock som de påträffades invid.

Orienteringskarta: Framställd av Kulturlandskapet med data från Map Maker samt Länsstyrelsen i Västra Götaland.

Topografisk grundkarta samt plankarta: Tillhandahållen av uppdragsgivaren.

Övriga kartor och situationsplaner: Framställda av Kulturlandskapet med data från Lantmäteriet.

Upphovsrätt: Om inget annat anges enligt Creative Commons licens CC BY.

Redigering och layout: Andreas Hansen, Omland Form och Fotografi.

Sökord: Senmesolitikum, lihultkultur, slagplats, handtagskärna, mikrospån, Bohuslän

Kulturlandskapet

Ekelidsvägen 5

457 40 FJÄLLBACKA

www.kulturland.se

kontakt@kulturland.se

Innehåll

Sammanfattning	5
Del 1 Inledning	
Syfte	7
Undersökningsområdet	7
Tidigare undersökningar	7
Frågeställningar	8
Metod	8
Förmedling	8
Del 2 Undersökningsresultat	
Schakt	9
Anläggningar	12
Fynd	12
Analysresultat	14
Del 3 Tolkning och vidare åtgärder	
Tolkning	15
Utvärdering av undersökningsplanen	17
Förslag på vidare åtgärder	17
Källor	19
Bilagor	
1 – Schakt	22
2 – Fynd	25

Tossene L2020:4796, Sotenäs kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk undersökning av boplats från senmesolitikum

Sammanfattning

Sotenäs kommun har med anledning av plane-rad detaljplan för bostäder och gator inom fast-igheten Hunnebo 1:647, kallat planområde Häl-lebo 2, ansökt om tillstånd att ta bort berörd del av fornlämningen L2020:4796. Fornlämningen utgörs av en mesolitisk boplats. Länsstyrelsen i Västra Götalands län har gett Kulturlandskapet i uppdrag att undersöka och ta bort den berörda delen av fornlämningen.

Fornlämningens kunskapspotential bedöm-des av länsstyrelsen som låg, och undersök-ningen skulle därför genomföras med låg ambi-tionsnivå. Den vetenskapliga inriktningen skulle fokusera på att belysa boplatsens användning i relation till strandlinjeförskjutningen.

Undersökningsområdet är cirka 1700 m² stort och är uppdelat i en mindre delyta i söder och en större i norr. Ytorna motsvarar den västra delen av ett i sin helhet cirka 180x140 meter stort bo-platsområde med oregelbunden form. Boplatsen omgärdar en mindre våtmark. Höjden över ha-vet är 38-40 meter, vilket motsvarar en strand-bunden bosättning under början av senmesoliti-kum, cirka 6000 f Kr.

Fältarbetet utfördes under juni och juli 2021. Undersökningen utfördes genom att schakt togs upp med grävmaskin relativt jämnt förde-lade över hela området. Varje enskilt schakt var 4x2,5 meter stort. Totalt grävdes 44 schakt. Den totalt avbanade ytan var därmed 440 m². Två

djupschakt togs upp för att söka efter eventuella transgressionslager.

I djupschakten som togs upp syntes inga spår av överlagring i lagerföljden. Det påträffades heller inga anläggningar. Däremot framkom 296 fynd av litiska artefakter. Fyndmaterialet består huvudsakligen av slagen flinta, med inslag av slagen kvarts, kvartsit och skiffer. Av typologiskt daterbara fynd kan nämnas ett mikrospån och en handtagskärna för framställning av mikrospån. En tydlig fyndkoncentration kunde konstateras inom den västligaste delen. Särskilt många fynd framkom invid ett större stenblock, vilket kan tolkas som en primär slagplats för flinta. Områ-dets västligaste del var för övrigt mycket stenigt och bör inte ha lämpat sig för bosättning. Det är troligare att den egentliga boplatsen legat utan-för det undersökta området.

Läget och höjden över havet, i kombination med karaktären på den slagna flintan, gör att de påträffade fynden bör kunna dateras till lihult-kulturen inom senmesolitikum (cirka 5-6000 f Kr). Platsen låg då på västra sidan av en ö i ett skärgårdslandskap.

Den undersökta delen av fornlämningen L2020:4796 är undersökt och borttagen. Inga vi-dare antikvariska åtgärder behövs här. Delar av fornlämningen kvarligger öster om det under-sökta området. Det bör även påpekas att forn-lämningen inte är avgränsad längst i sydöst, i den del som låg utanför utredningsområdet.

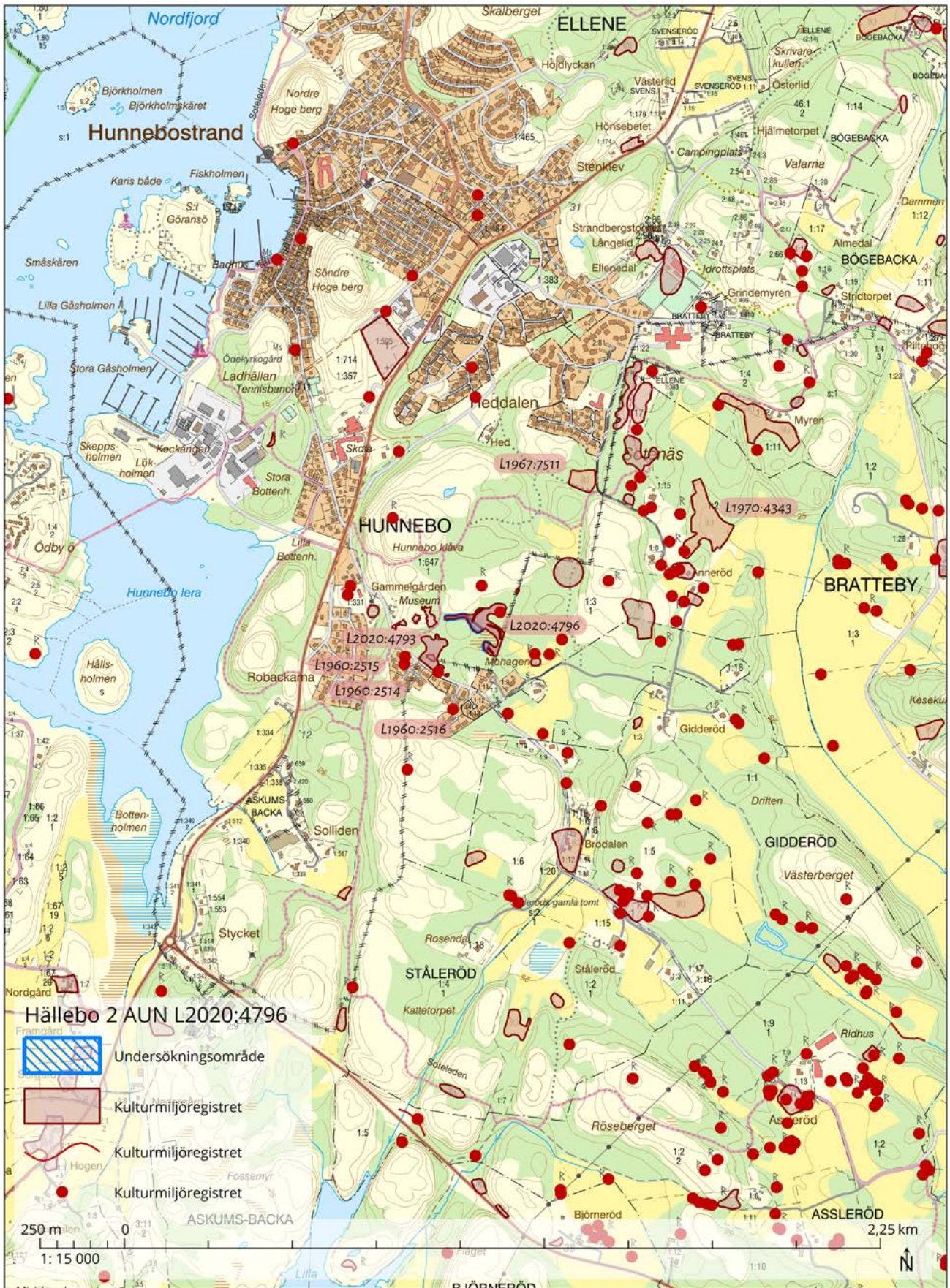

Illustration 1. Karta över landskapet som omger L2020:4796. Undersökningsområdet är blåmarkerat. Fornlämningar med nummer nämns i texten. © Lantmäteriet.

Del 1 Inledning

Sotenäs kommun har med anledning av planerad detaljplan för bostäder och gator inom fastigheten Hunnebo 1:647, kallat planområde Hällebo 2, ansökt om tillstånd att ta bort berörd del av fornlämningen L2020:4796. Fornlämningen utgörs av en mesolitisk boplat. Länsstyrelsen i Västra Götalands län har gett Kulturlandskapet i uppdrag att undersöka och ta bort den berörda delen av fornlämningen. Beslutet om arkeologisk undersökning har fattats enligt 2 kap. Kulturmiljölagen.

Syfte

Syftet med den arkeologiska undersökningen är att dokumentera fornlämningen, ta tillvara fornyfynd, samt rapportera och förmedla resultaten för att skapa kunskap med relevans för myndigheter, forskning och allmänhet. Fornlämningens kunskapspotential bedömdes av länsstyrelsen som låg, och undersökningen skulle därför genomföras med låg ambitionsnivå. Den vetenskapliga inriktningen skulle fokusera på att belysa boplatsens användning i relation till strandlinjeförskjutningen.

Undersökningsområdet

Undersökningsområdet är beläget i den bohuslänska kustzonen, 600-700 meter öster om dagens strandlinje, i utkanten av samhället Hunnebostrand, *illustration 1*. Området består av skogsmark med inslag av sankare partier, omgivet av bergspartier med hållmark.

Undersökningsområdet är cirka 1700 m² stort och är uppdelat i en mindre delyta i söder och en större i norr. Ytorna motsvarar den västra delen av ett i sin helhet cirka 180x140 meter stort boplatsoområde med oregelbunden form, registrerat som L2020:4796. Boplatsen omgärdar en mindre våtmark. Området har inte varit uppodlat under historisk tid. Höjden över havet är 38-40 meter, vilket motsvarar en strandbunden boplatstättning under början av senmesolitikum, cirka 5-6000 f Kr.

I närområdet finns ett flertal fornlämningar i form av boplatser, fyndplatser, hållristningar,

rösen och stensättningar. Av boplatserna kan flera utifrån fyndmaterial och höjd över havet dateras till senmesolitikum, *illustration 1*. Vid boplatsen L1967:7511 och fyndplatsen L1960:2516 har det framkommit lihultyxor.¹ Lokalerna ligger på 35-40 möh. Inom boplatsen L1970:4343 har det påträffats rikligt med slagen flinta, bland annat typiska senmesolitiska artefakter såsom segmentkniv, mikrospån, tresidig borrarpet och spetsformad kärnyxa. Den registrerade boplatsten har enligt kulturmiljöregistret en mycket stor utbredning, baserat på påträffade lösfynd i åkermark inom höjdintervallet 25-40 möh.²

Tidigare undersökningar

År 2016 utförde Kulturlandskapet en arkeologisk utredning inom och i anslutning till nu aktuellt planområde.³ Två boplatser registrerades utifrån förekomst av slagen flinta i de upptagna schakten: L2020:4796 och L2020:4793. I ett av schakten inom den norra delen av L2020:4796 framkom fynd av flinta i vad som tolkades som ett transgressionslager på 0,35-0,6 meters djup. Flintan var kraftigt svallad men ansågs slagen. En urlad hård framkom i ett annat schakt inom den nordöstra delen av boplatsen. Inga naturvetenskapliga analyser utfördes i samband med utredningen.

År 2020 utförde Kulturlandskapet en avgränsande förundersökning av L2020:4796, samtidigt som det gjordes en förundersökning av den närliggande boplatsen L2020:4793.⁴ Den avgränsande förundersökning av L2020:4796 berörde den nu aktuella västra delen av boplatsen. Inga anläggningar påträffades, men det framkom slagen flinta och/eller kvarts/kvartsit i samtliga upptagna schakt. Materialet var både svallat och osvallat. Inga redskap eller typologiskt daterbara artefakter framkom. Kulturlandskapet förslög att den delen av boplatsen som är belägen inom planområdet för Hällebo 2 skulle förundersökas. Länsstyrelsen beslutade dock att det skulle ske en arkeologisk undersökning direkt, utifrån

¹ KMR 2022; Alin 1955, nr 381

² KMR 2022; Alin 1955, nr 382

³ Swedberg 2016

⁴ Östlund 2020

vad som framkommit i den avgränsande förundersökningen. L2020:4793, som ligger cirka 50 meter sydväst om L2020:4796, bedömdes inte utgöras av någon egentlig boplatssyta. Kol från en diffus anläggning tolkad som möjlig härd daterades till romersk järnålder. Kulturlandskapet ansåg att inga vidare antikvariska åtgärder var nödvändiga inom den lämningen.

Sydväst om området genomförde Bohusläns museum en arkeologisk utredning 2004.⁵ Vid denna framkom två fyndplatser för slagen flinta, L1960:2514 och L1960:2515, samt en fyndplats för en stenyxa av lihulttyp, L1960:2516. Fynden framkom i områden som ansågs skadade av sentida täkt och dumpning. Därför rekommenderades att inga vidare antikvariska åtgärder behövde genomföras.

Frågeställningar

Enligt undersökningsplanen skulle fokus vara på att belysa boplatssens användning i relation till strandlinjeförskjutningen. Spår av transgression eller annan typ av havsyteförändring skulle särskilt eftersökas.

Metod

Undersökningsområdet var bevuxet med tallskog med inslag av lövträd. Innan undersökningen påbörjades fälldes en del mindre träd och slyskog så att grävmaskinen kunde ta sig fram i området. De större träden som stod kvar var en faktor som påverkade var schakten sedan kunde tas upp. Skälet till att de större träden lämnades kvar, var att delar av det undersökta området skulle kvarstå som naturområde enligt detaljplanen.

⁵ Åberg 2004

Undersökningen utfördes genom att schakt togs upp med grävmaskin relativt jämnt fördelade över hela området. Varje enskilt schakt var 4x2,5 meter stort. Där så var möjligt lades de ensklida schakten på rad efter varandra för att få så stor upptagen yta som möjligt på kortast tid. Schakten placerades också med hänsyn till de träd som växte på platsen, samt de tidigare upptagna schakten från utredningen och förundersökningen. För att söka efter ett eventuellt transgressionslager togs två djupare schakt upp, ett inom den södra delytan och ett inom den norra.

Schakten rensades för hand med gotlandshacka efter varje skoptag med grävmaskinens planskopa. Ingen sållning av jorden ägde rum. Fynd mättes in som fyndpunkter med RTK-GPS, samt relaterades till schakt och lager. Endast fynd av vetenskapligt intresse togs tillvara.

Prover för markkemianalys insamlades stratigrafiskt i två schaktprofiler.

Schakten mättes in med RTK-GPS, beskrevs och fotograferades. Lagerföljden beskrevs och fotograferades i varje schakt. Schakten lades igen efter undersökningen.

Fältarbetet utfördes 28 juni till 6 juli 2021 av Andreas Toreld och Arwo Pajusi. Fyndsortering utfördes av fältpersonalen. Fynd av flinta sorterades med stöd av Sorteringsschema för flinta.⁶ Fyndanalys av litiskt material utfördes av Andreas Toreld.

Förmedling

Rapporten finns tillgänglig digitalt på Forsök och Kulturlandskapets hemsida. I övrigt genomfördes ingen publik förmedling i Kulturlandskapets regi.

⁶ Andersson m fl 1978

Del 2 Undersökningsresultat

Schakt

Totalt grävdes 44 schakt som samtliga var 4x2,5 meter stora, det vill säga vardera schakt var 10 m² stort, *illustration 2* och *bilaga 1*. Den totalt avbanade ytan var därmed 440 m². Nio schakt förlades inom den södra, mindre delytan och resterande 35 schakt inom den norra, större delytan. Djupen i schakten varierade mellan 0,05 meter (ytlig berggrund) och 1,05 meter, men var i genomsnitt omkring 0,5 meter.

I den östra delen av undersökningsområdet drogs flera schakt i kanten av en våtmark (schakt 1-4, 10-11 och 19). De schakt som togs upp närmast våtmarken vattenfylldes relativt snabbt, men det konstaterades dock att det under vitmosstorven fanns ett sandlager som innehöll få eller inga fynd, *illustration 3*. Inom andra schakt fanns det uppstickande berg direkt under förnan. Det gällde särskilt schakt 14-18 i den långa sammanhängande raden av schakt centralt inom området, *illustration 4*. I schakten 34-44 inom den

norra delytans västligaste del var det betydligt mer sten och block i marken, *illustration 5* och *6*.

Två djupschakt togs upp för att söka efter eventuella transgressionslager. Djupschakten var omkring 1 meter djupa och förlades både inom den södra delytan (schakt 9) och den norra (schakt 44). Markytans höjd över havet var omkring 39 meter vid båda djupschakten. På liknande höjd låg också det schakt med lager som vid den arkeologiska utredningen tolkades som en inlagringszon med svallad, slagen flinta. Någon inlagringszon med slagen flinta eller andra indikationer på någon transgression kunde inte påvisas i de upptagna djupschakten. Lagerföljden i schakt 9 inom den södra delytan beskrivs som: 0-0,25 m förna, 0,25-0,55 m mörkgrå stenig sandig silt, 0,55-0,8 m grå sand, 0,8-0,95 m rostfärgat sandigt grus, anrikningslager och 0,95-1,05 m grå grusig sand, *illustration 7*. Det enda fyndet var ett osvallat flintavslag som påträffades i den grå sanden. Lagerföljden i schakt 44 inom den norra delytan beskrivs som: 0-0,2 m förna, 0,2-0,4 m brun grusig sand med mycket

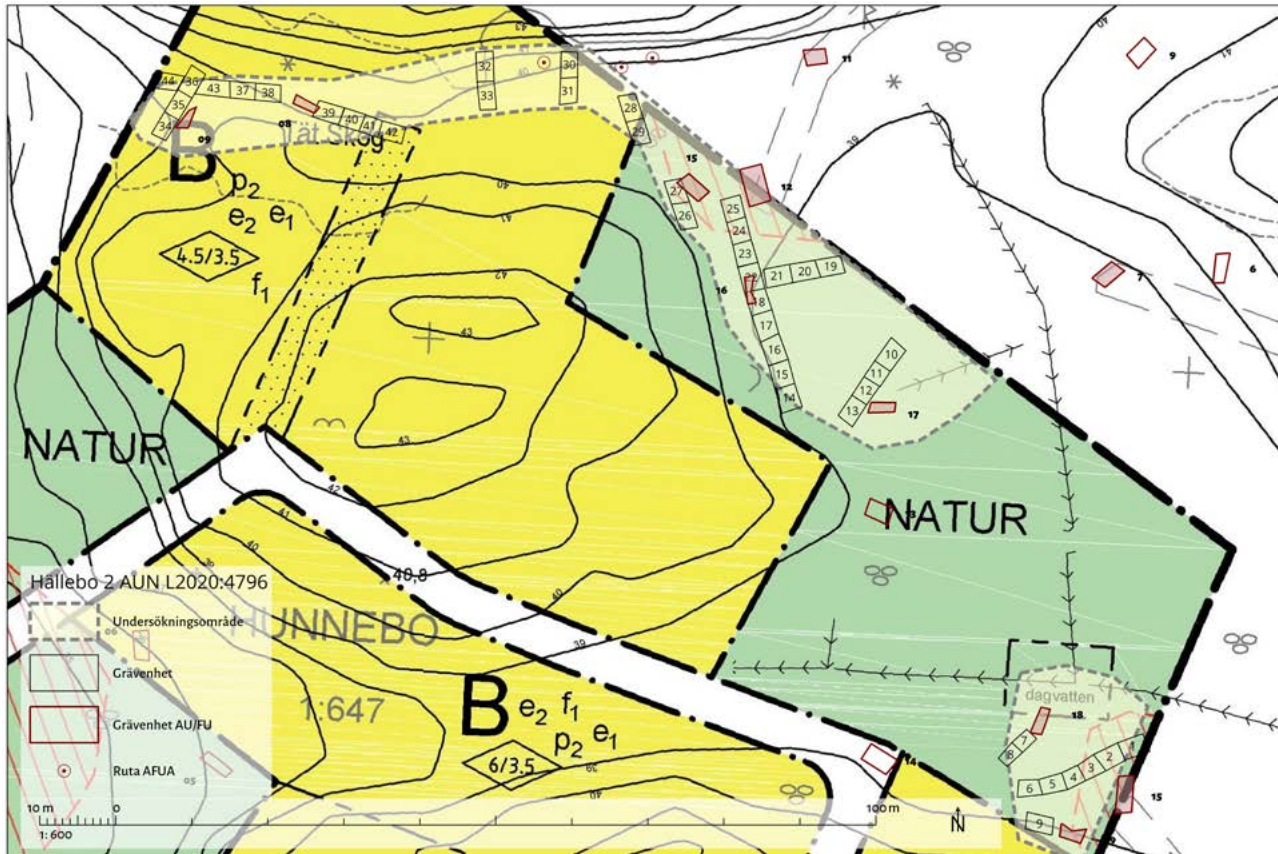

Illustration 2. Karta över den undersökta delen av L2020:4796 med de upptagna schakten markerade. Även schakten från utredningen och förundersökningen är inlagda. Höjdkurvornas ekvidistans är 1 meter. © Sotenäs kommun

Illustration 3. Schakt 19-21 drogs ut mot våtmarken. Schakt 19 närmast våtmarken vattenfylldes snabbt. Det påträffades inga fynd i schakten. Foto mot nordost.

Illustration 4. Långschaktet centralt inom undersökningsområdet med schaktnummer 14-25. Området bestod av mogen tallskog där berggrunden låg ylligt. Foto mot sydost

Illustration 5. Schakt 39-42 i den nordvästra delen av området drogs genom en smal passage mellan berg. Under förman fanns en grusig sand med mycket sten. Foto mot ost.

Illustration 6. Den västligaste delen av området innehöll betydligt mer sten och block, men även mer fynd. Grävmaskinen står vid schakt 44. Foto mot väst.

Illustration 7. Profilverg i schakt 9 inom områdets sydöstra del. Lagerföljden visar en tydlig urlaknings- och anrikningsszon. Något tecken på transgression kunde inte påvisas. Foto mot söder.

Illustration 8. Profilverg i schakt 44 inom områdets nordvästra del. Något tecken på transgression kunde inte påvisas här heller. Foto mot norr.

sten och block, 0,4-0,85 m rostbrunt grus och 0,85-1,0 m ljusbrun sand, *illustration 8*. Alla fynd framkom i den bruna grusiga sanden, de bestod av 13 osvallade flintavslag.

I schakt 9 och 28 uppmärksammades ett mycket tydligt rostbrunt gruslager med järnutfällningar, ett anrikningsslager, *illustration 7*. Lagret framkom på cirka 0,8 m respektive 0,45 m djup under markytan. Anrikningsslaget uppmärksammades särskilt då det påminde om det gruslager med järnutfällningar som vid den arkeologiska utredningen tolkades som en inlagringszon med slagen flinta. Markkemiprover togs i och i anslutning till lagret. Några fynd påträffades dock inte i lagret.

Inom 18 av de 44 schakten påträffades fynd. Schakt 35 och 43 inom den norra delytans västligaste del var absolut fyndrikast.

Anläggningar

Inga anläggningar påträffades.

Fynd

Vid delundersökningen av L1968:3883 påträffades 296 fynd, varav 24 omhändertogs (fördelat på 12 fyndposter). Enbart fynd som ansågs vara viktiga ur funktions- och dateringssynpunkt tillvaratogs. Fyndmaterialet består huvudsakligen av slagen flinta, med inslag av slagen kvarts, kvartsit och skiffer. Av de 296 fynden var 21 svallade och 23 patinerade, motsvarande 7% respektive 8%. De registrerade fynden och deras kontext presenteras i fyndlistan, bilaga 2. Fynd av flinta sorterades med stöd av Sorteringsschema för flinta.⁷

⁷ Andersson m fl 1978

Illustration 9. Invid ett större stenblock i schakt 35 påträffades en stor mängd flintavslag. Några av dessa har lagts upp på stenblocket. Foto mot söder.

Inom huvuddelen av undersökningsområdet var fyndmaterialet mycket sparsamt förekommande. En tydlig fyndkoncentration kunde dock konstateras inom den norra delytans västligaste del. Enbart inom de två schakten 35 och 43 påträffades totalt 221 fynd, motsvarande 75% av alla fynd från undersökningen. Särskilt många flintavslag påträffades invid ett större stenblock i schakt 35, *illustration 9*, samt foton på omslagets fram- och baksida.

Det mesta materialet utgjordes av avslag, med enstaka kärnor och spån. Inga uppenbara redskap kunde iakttagas. Ett stycke med tillhuggning (Fnr 22) kan eventuellt vara ett förarbete till en kärnyxa. Det är tillverkat av en grovkornig flinta som är typisk för många kärnyxor. Inre sprickbildning i stycket har troligen gjort att tillverkningen inte fullföljts. En mikrospånkärna påträffades (Fnr 27). Den är av undertyp B, det vill säga en handtagskärna, *illustration 10*. Dess närvaro tyder på att en viss specialiserad framställning av mikrospån ägt rum på platsen. Ett mikrospån (Fnr 28) påträffades vid samma

Illustration 10. Handtagkärna för produktion av mikrospån, Fnr 27. Foto: Linda Wigert.

fyndpunkt. Mikrospånet har en fin bruksretusch längs ena kanten, *illustration 11*. En tänkbar användning för mikrospånet är att det suttit som egg i ett flinteggspjut av ben. En kvartskärna (Fnr 3) påträffades i schakt 7, i ett område som annars bidrog med få fynd. Kvartskärnan saknar plattform men anses som tydligt slagen, *illustration 12*.

Analysresultat

Inga naturvetenskapliga analyser har genomförts. Det påträffades inga anläggningar som prov kunde samlas in från. Ett antal prov för markkemi togs i och i anslutning till de tydliga anrikningsslagren i schakt 9 och 28. Då inga fynd eller något daterbart biologiskt material påträffades i anslutning till anrikningsslagren beslutades i samråd med länsstyrelsen att inte genomföra markkemianalyser på proverna.

Illustration 11. Detta mikrospån har en mycket fin retusch längs ena kanten. Det är troligare spår av bruk än medveten retusch. Kan det vara från ett flinteggspjut eller något annat sammansatt redskap med skärande eggar? Fnr 28. Foto: Linda Wigert.

Illustration 12. Tydligt slagen kvartskärna utan plattform, Fnr 3.

Del 3 Tolkning och vidare åtgärder

Tolkning

Den undersökta delen av boplatsen L2020:4796 innehöll inga synliga anläggningar. Om det tidigare förekommit anläggningar har dessa troligen lakats ur. Enstaka brända flintor kan tyda på att eldstäder funnits, men det framkom ingen skörbränd sten som kan bekräfta detta. Inom huvuddelen av undersökningsområdet var fyndmaterialet mycket sparsamt förekommande.

En tydlig fyndkoncentration kunde dock konstateras inom den norra delytans västligaste del. Särskilt många fynd framkom invid ett större stenblock, vilket kan tolkas som en primär slagplats för flinta, *illustration 9*. Tolkningen stärks av att även splitter av flinta fanns representerade här. Områdets västligaste del var för övrigt mycket stenigt och bör inte ha lämpat sig för bosättning. Det är troligare att den egentliga boplatsen legat utanför det undersökta området.

Det mesta fyndmaterialet utgjordes av avslag, med enstaka kärnor och spån. Inga uppenbara redskap kunde iakttas. Fynd av ett mikrospån och en handtagskärna för framställning av mikrospån placerar materialet till lihultkulturen inom senmesolitikum.⁸ Dess närvaro tyder på att en specialiserad framställning av mikrospån ägt rum på platsen, om än i begränsad utsträckning. Handtagskärnan är hårt utnyttjad. I jämförelse med handtagskärnor från andra lihultboplatser är den betydligt mindre än genomsnittet, särskilt vad gäller längd och vikt, *tabell 1*. Den är till och med mindre än de små handtagskärnor som påträffades på den nyligen undersökta bo-

platsen L1968:3883 på Skaftö.⁹ På Skaftöboplatsen påträffades också en stor mängd små bipolära kärnor. Några bipolära flintkärnor framkom inte på L2020:4796. Typiskt för lihultkulturen är också att andra bergarter än flinta använts i stor utsträckning. Slagen kvarts, kvartsit och skiffer påträffades. Slagen diabas påträffades dock inte, vilket annars är vanligt på platser där det tillverkats lihultyxor.

I djupschakten som togs upp vid den arkeologiska undersökningen syntes inga spår av överlagring i lagerföljden. Inga fynd påträffades heller i någon kontext som kan beskrivas som en inlagringszon. De artefakter som kan dateras typologiskt är från den senmesolitiska lihultkulturen. Artefakter från lihultkultur brukar inte förekomma i överlagrade kontexter då det inte finns belägg för någon transgression under senmesolitikum. Den eventuella transgression som berört området har i så fall skett under mellanmesolitikum. Det saknas fortfarande tydliga arkeologiska belägg för att den mellanmesolitiska transgressionen berört de mellersta delarna av Bohuslän på samma sätt som de södra delarna av landskapet, se dock delundersökning av L1967:212 i Svenneby för en liknande process på nivåer 38-40 meter över havet.¹⁰ Det är troligare att det rört sig om en längre period med stillastående havsyteförändringar med mindre fluktuationer som inte avsatt tydliga transgressionslager. Den svallade flintan som ansågs slagen och påträffades i vad som tolkades som ett transgressionslager under utredningen togs inte tillvara och går därmed inte att studera närmare. Utifrån de foton som togs av flintan är det dock högst tveksamt om den är slagen överhuvudta-

8 Nordqvist 1999

9 Toreld 2022

10 Swedberg och Toreld 2018

Tabell 1. Storlek på handtagskärnor

Plats	Antal	Längd, mm medelvärde	Bredd, mm medelvärde	Höjd, mm medelvärde	Vikt, gram medelvärde
Tossene L2020:4796	1	21	16	20	8,5
Skaftöboplatsen L1968:3883	2	30	17,5	20,5	13,2
Inlandsboplatser, 7 olika fr Alingsås	100	29,9	19	24,4	20,1
Kustboplatser, 5 olika fr Göteborg	100	39,4	21,1	25,8	28,9

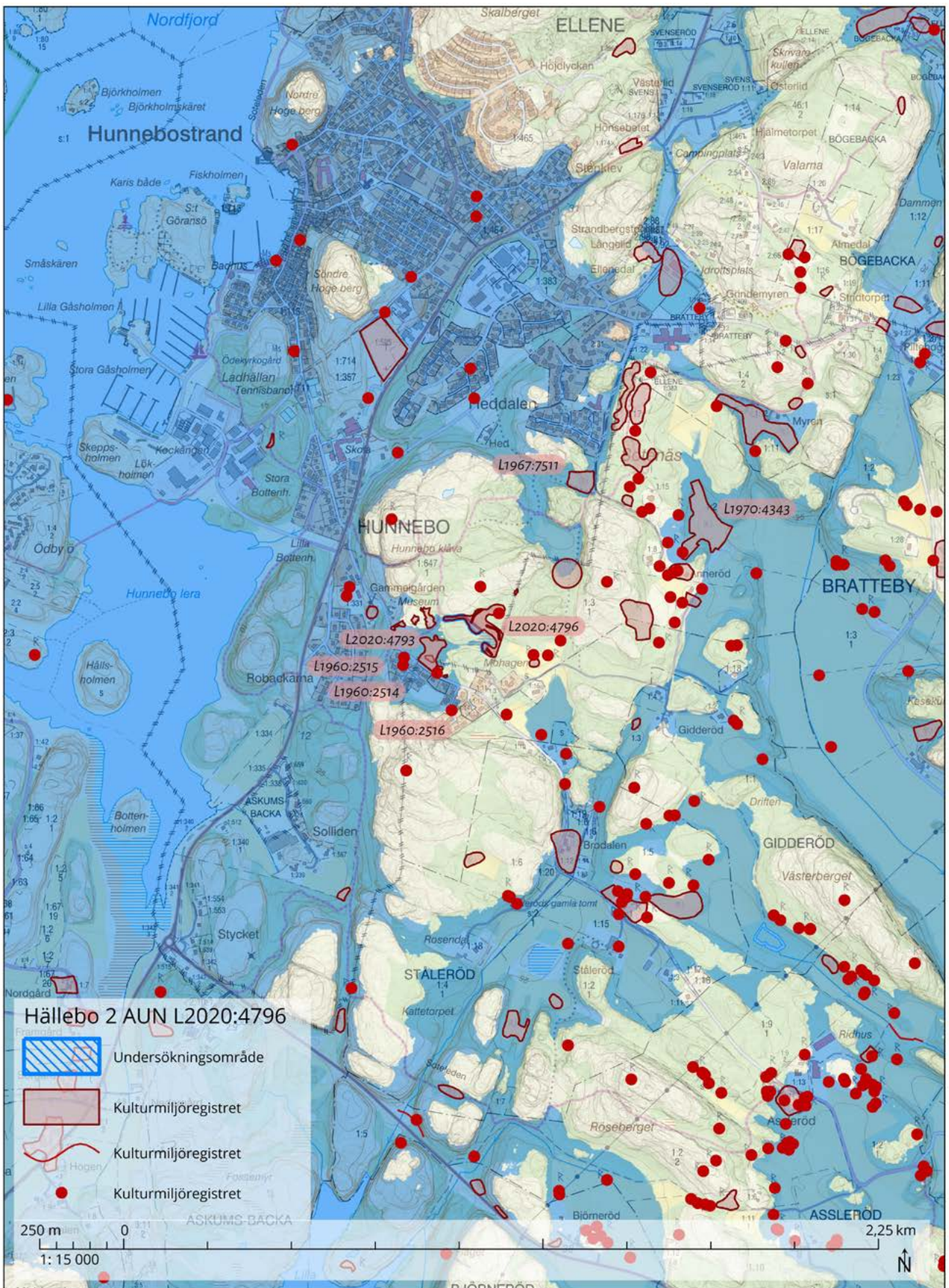

Illustration 13. Med en strandlinje 38,5 meter högre än dagens havsnivå hamnar undersökningsområdet vid strandkanten av en ö i ett skärgårdslandskap. © Lantmäteriet.

get. Det är kanske troligare att det är naturlig strandflinta som avsatts under senare delen av istiden.

En del av de bearbetade artefakterna som påträffades inom området var dock svallade. De påträffades inom hela området. De svallade artefakterna motsvarar 7% av den totala fyndmängden, vilket kan sägas vara normalt på strandbundna boplatser. Det tyder på att vissa aktiviteter har bedrivits i en strandzon och att en del artefakter har påverkats vid tillfälligt högre vattenstånd som exempelvis stormflod.

Vid en tänkt strandlinje 38,5 meter över dagens havsytta ligger undersökningsområdet i direkt anslutning till havet, *illustration 13*. Närområdet präglas av ett skärgårdslandskap med större och mindre öar separerade av smala sund. Det undersökta området ligger på södra sidan av en större ö och bör ha varit relativt exponerat för västliga vindar. Som en tillfällig plats för flintslagning bör den ha fungerat väl, men som fastare boplatser bör mer skyddade lägen på öns öst- och norrsida ha lämpat sig bättre. Sådana lägen har exempelvis de närbelägna lihultboplatserna L1967:7511 och L1970:4343. Dessa är dock belägna något lägre i terrängen vilket kan tyda på att boplatserna är äldre än dessa. Då den aktuella boplatserna har en utsträckning åt nordost kan det skyddade läget där boplatserna egentligen var belägna ligga utanför nu undersökt område.

En sammanställning gjord av Gisela Lindman för läget på typiska lihultboplatser i nordligaste Bohuslän visar att de flesta ligger i strandnära lägen på fastlandet eller på stora öar, främst i vindskyddade lägen vända mot norr.¹¹ De mindre öarna i ytterskärgården verkar dock ha undvikits under lihultfasen.¹² Under den föregående sandarnafasen var det desto vanligare att även små öar i norra Bohuslän ytterskärgård nyttjades. Även sandarnaboplatserna ligger dock alltid i skyddade lägen, gärna vända mot norr.

¹¹ Lindman 2013

¹² Jmf Toreld 2022

I Göteborgsområdet finner man de senmesolitiska lihultboplatserna främst i mycket strandnära lägen inom den dåtida mellanskärgården. Få boplatser har legat i den innersta skärgården och i ytterskärgården.¹³ Särskilt rikt på boplatser är dagens Hisingen, som då var ett söndersprucket skärgårdslandskap genomkorsat av smala sund - ett landskap som påminner mycket om hur Sotenäset såg ut under senmesolitikum.

Utvärdering av undersökningsplanen

Undersökningen genomfördes i stort sett enligt plan. Enligt planen skulle Annika Östlund vara fältansvarig. Annika var upptagen av ett annat projekt tog Andreas Toreld över fält- och rapportansvar. Enligt planen skulle hela området vara röjt på skog för att underlätta vid schaktningens arbetet. Då delar av det undersökta området skulle kvarstå som naturområde enligt detaljplanen bestämdes att låta äldre värdefulla träd vara kvar. Det rökdes bara tillräckligt för att grävmaskinen skulle kunna ta sig fram i området. Det påverkade till viss del var de upptagna schakten förlades, men troligtvis inte slutresultatet av undersökningen. I kostnadsberäkningen fanns medel för markkemi-, vedart- och ¹⁴C-analys. Det påträffades inga anläggningar som prov kunde samlas in från, varför dessa medel inte utnyttjades. Då inga fynd eller något daterbart biologiskt material heller påträffades i anslutning till anrikningsslagren beslutades att inte genomföra markkemianalys.

Förslag på vidare åtgärder

Den undersökta delen av fornlämningen L2020:4796 är undersökt och borttagen. Inga vidare antikvariska åtgärder behövs här. Delar av fornlämningen kvarligger öster om det undersökta området. Det bör även påpekas att fornlämningen inte är avgränsad längst i sydöst, i den del som låg utanför utredningsområdet.

¹³ Andersson & Wigforss 2004

Källor

Litteratur

- Alin, Johan 1955 Förteckning över stenåldersboplatser i norra Bohuslän.
- Andersson, Stina; Rex Svensson, Karin; Wigforss, Johan 1978 "Sorteringsschema för flinta." *Fyndrapporter 1978. Rapporter över Göteborgs Arkeologiska Musei undersökningar.*
- Andersson, Stina & Wigforss, Johan 2004 *Senmesolitikum i Göteborgs- och Alingsåsområdena. GOTARC Ser. C, No 58. Arkeologiska skrifter. Göteborgs universitet.*
- Lindman, Gisela 2013 "Boplatsmönster under mesolitikum och neolitikum i norra Bohuslän." I: G. Johansson; G. Lindman & B-A. Munkenberg (red.) *Stenålder i norra Bohuslän, med arkeologiska undersökningar för E6 som grund. Riksantikvarieämbetet.*
- Nordqvist, Bengt 1999 "The Chronology of the Western Swedish Mesolithic and Late Paleolithic: Old Answers in Spite of New Methods." I: J. Boaz (red.) *The Mesolithic of Central Scandinavia. Universitetets Oldsaksamlings Skrifter, ny rekke, nr 22.*
- Swedberg, Stig 2016 *Hunnebo 1:647, Askum och Tossene socken, Sotenäs kommun, Västra Götalands län. Arkeologisk utredning inom detaljplaneområde Hällebo 2. Kulturlandskapet rapporter 2016:5.*
- Swedberg, Stig & Toreld, Andreas 2018 *Svenneby 165 och 229, Tanums kommun, Västra Götalands län. Arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning. Boplatser från stenåldern. Kulturlandskapet rapporter 2018:1.*
- Toreld, Andreas 2022 *Skaftö L1968:3883, Lysekils kommun, Västra Götalands län. Arkeologisk undersökning av boplatser från senmesolitikum. Kulturlandskapet rapporter 2022:11.*
- Åberg, Joakim 2004 *Arkeologisk utredning Askum-Anneröd 1:7 m fl Askum socken Sotenäs kommun. Bohusläns museum Rapport 2004:46.*
- Östlund, Annika 2020 *Tossene L2020:4793 och L2020:4796, Sotenäs kommun, Västra Götalands län. Arkeologisk förundersökning respektive avgränsande förundersökning av två boplatser från mesolitikum. Kulturlandskapet rapporter 2020:14.*
- Digitala källor
- Kulturmiljöregistret, KMR 2022 *Fornsök (<https://app.raa.se/open/fornsok/>)*

Bilagor

1. Schakt

2. Fynd

Bilaga 1 – Schakt

Schakt	Längd (m)	Bredd (m)	Minsta djup	Största djup	Markslag	Jordart	Lagerföljd (m)	Kommentar	Anl	Fynd	Prov
1	4,0	2,5	0,50	0,50	Våtmark	Sand	0,0-0,4 vitmossetorv, 0,4-0,5 grå sand	2 svallade naturliga flintor. Vattenfylldes fort	-	-	-
2	4,0	2,5	0,50	0,50	Våtmark	Sand	0,0-0,4 vitmossetorv, 0,4-0,5 grå sand	Vattenfylldes fort	-	-	-
3	4,0	2,5	0,50	0,50	Våtmark	Grusig sand	0,0-0,4 vitmossetorv, 0,4-0,5 grå grusig sand	Vattenfylldes fort	-	-	-
4	4,0	2,5	0,50	0,50	Våtmark	Grusig sand	0,0-0,4 vitmossetorv; 0,4-0,5 grå grusig sand	3 flintavslag i den grusiga sanden	-	Ja	-
5	4,0	2,5	0,40	0,40	Skog	Grusig sand	0,0-0,25 humös silt, 0,25-0,4 grå grusig sand	-	-	-	-
6	4,0	2,5	0,40	0,40	Skog	Grusig sand	0,0-0,15 humös silt, 0,15-0,4 grå grusig sand	1 svallad naturlig flinta	-	-	-
7	4,0	2,5	0,40	0,40	Skog	Grusig sand	0,0-0,15 humös silt, 0,15-0,4 grå grusig sand	1 flintavslag, 1 kvartskärna, i den grusiga sanden	-	Ja	-
8	4,0	2,5	0,35	0,35	Skog	Grusig sand	0,0-0,15 humös silt, 0,15-0,35 grå grusig sand	-	-	-	-
9	4,0	2,5	1,05	1,05	Skog	Grusig silt	0,0-0,25 förna, 0,25-0,55 mörkgrå stenig sand silt, 0,55-0,8 grå sand, 0,8-0,95 rostfärgat sandigt grus, anrikningslager, 0,95-1,05 grå grusig sand	1 flintavslag i den grå sanden. Större fläck anrikat material centralt i schaktet, 0,3 m tj. Djupschakt	-	Ja	Ja
10	4,0	2,5	0,40	0,40	Våtmark	Sand	0,0-0,15 vitmossetorv, 0,15-0,3 brun humös sand, 0,3-0,4 gulbrun sand	1 svallad naturlig flinta	-	-	-
11	4,0	2,5	0,20	0,40	Våtmark	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,25 brun humös sand, 0,25-0,4 gulbrun sand	Berg i dagen inom SV-delen	-	-	-
12	4,0	2,5	0,10	0,40	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,25 brun humös sand, 0,25-0,4 brun sand	Berg i dagen inom NV-delen	-	-	-
13	4,0	2,5	0,10	0,50	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,25 brun humös sand, 0,25-0,45 brun sand, 0,45-0,5 gulbrun sand	Berg i dagen inom NV-delen	-	-	-
14	4,0	2,5	0,10	0,10	Skog	Berg	0,0-0,1 förna, därunder fast berg	1 övrigt slagen flinta på berg	-	Ja	-
15	4,0	2,5	0,05	0,10	Skog	Berg	0,0-0,1 förna, därunder fast berg	-	-	-	-
16	4,0	2,5	0,05	0,10	Skog	Berg	0,0-0,1 förna, 0,1-0,2 gråbrun humös sand, därunder fast berg	1 flintavslag i sanden	-	Ja	-
17	4,0	2,5	0,10	0,40	Skog	Berg	0,0-0,1 förna, 0,1-0,4 gråbrun humös sand, därunder fast berg	Berg ytligast i SV. Delvis inom FU-schakt 16	-	-	-
18	4,0	2,5	0,10	0,40	Skog	Berg	0,0-0,1 förna, 0,1-0,2 gråbrun humös sand, därunder fast berg	Berg ytligast i SV	-	-	-
19	4,0	2,5	0,40	0,50	Våtmark	Sand	0,0-0,1 vitmossetorv, 0,1-0,3 brun humös sand, 0,3-0,5 ljusbrun sand	-	-	-	-
20	4,0	2,5	0,5	0,70	Skog	Sand	0,0-0,2 förna, 0,2-0,45 brun humös sand, 0,45-0,7 ljusbrun grusig sand	-	-	-	-

Bilaga 1 – Schakt

Schakt	Längd (m)	Bredd (m)	Minsta djup	Största djup	Markslag	Jordart	Lagerföljd (m)	Kommentar	Anl	Fynd	Prov
21	4,0	2,5	0,50	0,60	Skog	Sand	0,0-0,2 förna, 0,2-0,35 brun humös sand, 0,35-0,6 ljusbrun sand	Sten/block i SV-delen	-	-	-
22	4,0	2,5	0,40	0,60	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,2 brun humös sand, 0,2-0,5 ljusbrun sand, 0,5-0,6 ljusbrun grusig sand	Berg i SV-delen. Delvis i FU-schakt 16. 3 slagna kvartsfragment, 1 svallat flintavslag	-	Ja	-
23	4,0	2,5	0,50	0,70	Skog	Sand	0,0-0,2 förna, 0,2-0,4 brun humös sand, 0,4-0,7 ljusbrun grusig sand	1 svallat flintavslag	-	Ja	-
24	4,0	2,5	0,40	0,50	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,35 ljusgrå sand, 0,35-0,5 brun grusig sand	1 bearbetat skifferstycke, råämne?	-	Ja	-
25	4,0	2,5	0,40	0,45	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,2 ljusgrå sand, 0,2-0,45 rostbrun grusig sand	-	-	-	-
26	4,0	2,5	0,40	0,60	Skog	Sand	0,0-0,15 förna, 0,15-0,3 brun sand, 0,3-0,6 rostbrun grusig sand, mycket block	-	-	-	-
27	4,0	2,5	0,40	0,40	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,2 grå sand, 0,2-0,4 rostbrun grusig sand, blockrikt	-	-	Ja	-
28	4,0	2,5	0,60	0,60	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,2 brun humös sand, 0,2-0,5 rostbrun grusig sand, anrikningsslag, 0,5-0,6 ljusbrun grusig sand	-	-	-	Ja
29	4,0	2,5	0,50	0,50	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,3 brun humös sand, 0,3-0,45 rostbrun grusig sand, 0,45-0,5 ljusbrun grusig sand	1 naturlig flinta, svallad	-	-	-
30	4,0	2,5	0,10	0,20	Skog	Block	0,0-0,1 förna, därunder mycket stenblock	-	-	-	-
31	4,0	2,5	0,40	0,50	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,3 mörkbrun humös sand, 0,3-0,5 brun grusig sand	-	-	Ja	-
32	4,0	2,5	0,20	0,40	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,35 brun humös sand, 0,35-0,4 ljusbrun grusig sand	Stenblock i N-delen	-	-	-
33	4,0	2,5	0,30	0,45	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,25 brun humös sand, 0,25-0,45 ljusbrun grusig sand	-	-	-	-
34	4,0	2,5	0,40	0,40	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,4 brun grusig sand med mycket block	Mycket stenigt och blockigt	-	-	-
35	4,0	2,5	0,20	0,40	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,4 gråbrun grusig sand med mycket block	Mycket slagen flinta, särskilt vid stenblock 1,5x1 m st, Fp 12.	-	Ja	-
36	4,0	2,5	0,20	0,40	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,4 grå grusig sand med mycket sten	-	-	Ja	-
37	4,0	2,5	0,40	0,40	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,4 grå grusig sand med mycket sten	Stort stenblock i NO	-	Ja	-

Bilaga 1 – Schakt

Schakt	Längd (m)	Bredd (m)	Minsta djup	Största djup	Markslag	Jordart	Lagerföljd (m)	Kommentar	Anl	Fynd	Prov
38	4,0	2,5	0,40	0,40	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,4 grå grusig sand med mycket sten	-	-	Ja	-
39	4,0	2,5	0,40	0,40	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,4 grå grusig sand med mycket sten	-	-	Ja	-
40	4,0	2,5	0,40	0,40	Skog	Sand	0,0-0,2 förna, 0,2-0,4 grå grusig sand med mycket sten	-	-	Ja	-
41	4,0	2,5	0,40	0,40	Skog	Sand	0,0-0,2 förna, 0,2-0,4 grå grusig sand med mycket sten	1 naturligt svallad flinta	-	-	-
42	4,0	2,5	0,40	0,70	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,3 mörkbrun humös sand, 0,3-0,45 brunt torvlager, 0,45-0,7 brunt gyttjigt torvlager	Grusig sand i V-delen. Torvlager i Ö-delen, denna del vattenfylldes fort.	-	-	-
43	4,0	2,5	0,20	0,30	Skog	Sand	0,0-0,1 förna, 0,1-0,3 brun grusig sand med riklig förekomst av sten och block	Mycket slagen flinta, bla handtagskärna, mikrospån och spån.	-	Ja	-
44	4,0	2,5	1,00	1,00	Skog	Sand	0,0-0,2 förna, 0,2-0,4 brun grusig sand med mycket sten och block, 0,4-0,85 rostbrunt grus, 0,85-1,0 ljusbrun sand	Djupschakt	-	Ja	-

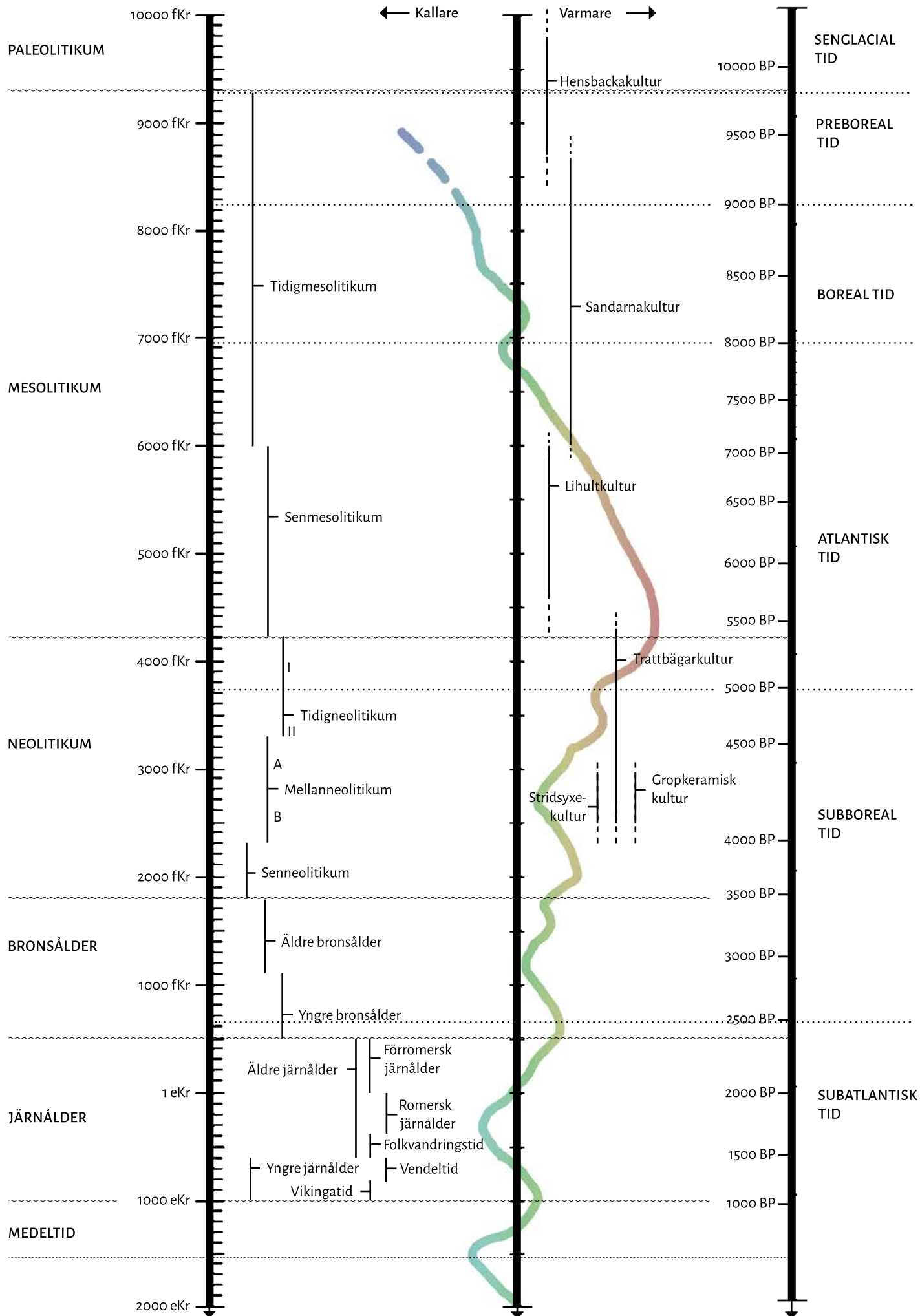
Fyndlista. L2020:4796, Tossene socken, Sotenäs kommun, Västra Götalands län. Projekt nr 21121.										
Fynd nr	Material	Sakord	Under- typ	Hemvist	Lager	Antal	Kommentar	Fyndstatus	Svallad	Patinerad
1	Flinta	Avslag		Schakt 4. Fp1.	Grusig sand	3		Ej tillvaratagen	1	3
2	Flinta	Avslag		Schakt 7. Fp2.	Grusig sand	1		Ej tillvaratagen	0	1
3	Kvarts	Övrig kärna		Schakt 7. Fp3.	Grusig sand	1	Saknar plattform. Tydligt slagen	Ej tillvaratagen	0	0
4	Flinta	Avslag		Schakt 9. Fp4.	Grå sand	1		Ej tillvaratagen	0	0
5	Flinta	Övrigt slagen		Schakt 14. Fp5.	På berg	1		Ej tillvaratagen	0	0
6	Flinta	Avslag		Schakt 16. Fp6.	Sand	1		Ej tillvaratagen	0	1
7	Flinta	Avslag		Schakt 22. Fp7.	Sand	1		Ej tillvaratagen	1	0
8	Kvarts	Övrigt slagen		Schakt 22. Fp7.	Sand	3		Ej tillvaratagen	0	0
9	Flinta	Avslag		Schakt 23. Fp8.	Sand	1		Ej tillvaratagen	1	0
10	Skiffer	Övrigt slagen		Schakt 24. Fp9.	Sand	1	Bearbetad skifferstycke, 65x50x10 mm. Råämne?	Tillvaratagen	0	0
11	Flinta	Övrigt slagen		Schakt 27. Fp10.	Grå sand	1		Ej tillvaratagen	1	0
12	Kvarts	Övrigt slagen		Schakt 27. Fp10.	Grå sand	1		Ej tillvaratagen	0	0
13	Flinta	Avslag		Schakt 31. Fp11.	Grusig sand	1	Tunt avslag av grovkornig flinta	Ej tillvaratagen	0	0
14	Flinta	Avslag		Schakt 40. Fp18.	Grusig sand	1		Ej tillvaratagen	0	0
15	Kvartsit	Avslag		Schakt 40. Fp18.	Grusig sand	1		Ej tillvaratagen	0	0
16	Flinta	Avslag		Schakt 39. Fp17.	Grusig sand	1		Ej tillvaratagen	0	0
17	Flinta	Övrigt slagen		Schakt 39. Fp17.	Grusig sand	3		Ej tillvaratagen	0	0
18	Flinta	Avslag		Schakt 38. Fp16.	Grusig sand	5		Ej tillvaratagen	0	0
19	Kvartsit	Avslag		Schakt 37. Fp15.	Grusig sand	1	Tydlig avspaltningssyta, men kanter rundnötta / svallade	Tillvaratagen	1	0
20	Flinta	Avslag		Schakt 37. Fp15.	Grusig sand	14	4 finkornig och 10 grovkornig flinta	Ej tillvaratagen	2	2
21	Flinta	Övrigt slagen		Schakt 37. Fp15.	Grusig sand	7	1 bränd	Ej tillvaratagen	4	2
22	Flinta	Stycke med tillhuggning		Schakt 37. Fp15.	Grusig sand	1	Troligt förarbete till kärnyxa. Ej fullföljd pga inre sprickor. Mkt grovkornig flinta. 110x50x30 mm.	Tillvaratagen	0	0
23	Flinta	Avslag		Schakt 43. Fp19.	Grusig sand	93	2 är brända. 34 finkornig och 59 grovkornig flinta	Ej tillvaratagen	3	3
24	Flinta	Övrigt slagen		Schakt 43. Fp19.	Grusig sand	28	9 är brända. 5 finkornig och 23 grovkornig flinta	Ej tillvaratagen	3	1
25	Flinta	Kärn-fragment	B	Schakt 43. Fp19.	Grusig sand	1	Grovkornig flinta	Tillvaratagen	0	0

Bilaga 2 – Fynd

Fynd nr	Material	Sakord	Under- typ	Hemvist	Lager	Antal	Kommentar	Fyndstatus	Svallad	Patinerad
26	Flinta	Plattforms- kärna	C	Schakt 43. Fp19.	Grusig sand	5	1 liknar kölförmig kärna, men har bara slagits från en sida. 3 finkornig flinta och 2 grovkornig flinta	Tillvaratagen	0	0
27	Flinta	Mikrospån- kärna	B	Schakt 43. Fp19.	Grusig sand	1	Relativ finkornig flinta	Tillvaratagen	0	0
28	Flinta	Mikrospån		Schakt 43. Fp19.	Grusig sand	1	Intakt. 18x5 mm. Fin bruksretusch längs ena kanten. Finkornig flinta. Vitpatinerad.	Tillvaratagen	0	1
29	Flinta	Spån		Schakt 43. Fp19.	Grusig sand	3	Ojämn, av avslagstyp.1 delvis vitpatinerad. 2 finkornig och 1 grovkornig flinta	Tillvaratagen	0	1
30	Flinta	Kort spån- fragment		Schakt 43. Fp19.	Grusig sand	5	2 lämpliga tvärpils-ämnen. 1 finkornig och 4 grovkornig flinta	Tillvaratagen	0	1
31	Flinta	Splitter		Schakt 43. Fp19.	Grusig sand	3	2 finkornig och 1 grovkornig flinta	Ej tillvaratagen	0	0
32	Flinta	Splitter		Schakt 35. Fp13.	Grusig sand	2	1 finkoring och 1 grovkornig flinta	Ej tillvaratagen	0	0
33	Flinta	Avslag		Schakt 35. Fp13.	Grusig sand	25	5 finkornig och 20 grovkornig flinta	Ej tillvaratagen	0	1
34	Flinta	Övrigt slagen		Schakt 35. Fp13.	Grusig sand	11	3 passbitar, frost-sprängda. 1 bränd. 4 finkornig och 7 grovkornig flinta	Ej tillvaratagen	3	2
35	Flinta	Kort spån- fragment		Schakt 35. Fp13.	Grusig sand	3	2 finkornig och 1 grovkornig flinta	Ej tillvaratagen	0	1
36	Flinta	Spån		Schakt 35. Fp13.	Grusig sand	2	Intakta. 44 resp 65 mm. Grovkornig flinta.	Tillvaratagen	0	1
37	Flinta	Kort spån- fragment		Schakt 35. Fp12.	Grusig sand	1	Grovkornig flinta	Tillvaratagen	0	0
38	Flinta	Plattforms- kärna	C	Schakt 35. Fp12.	Grusig sand	2	Små. Finkornig flinta	Tillvaratagen	0	0
39	Flinta	Avslag		Schakt 35. Fp12.	Grusig sand	28	2 brända. 8 finkornig och 20 grovkornig flinta	Ej tillvaratagen	1	2
40	Flinta	Splitter		Schakt 35. Fp12.	Grusig sand	2	1 bränd. 1 finkornig och 1 grovkornig flinta	Ej tillvaratagen	0	0
41	Flinta	Övrigt slagen		Schakt 35. Fp12.	Grusig sand	5	1 bränd. 1 finkornig och 4 grovkornig flinta	Ej tillvaratagen	0	0
42	Flinta	Avslag		Schakt 36. Fp14.	Grusig sand	9	4 finkornig och 5 grovkornig flinta	Ej tillvaratagen	0	0
43	Flinta	Övrigt slagen		Schakt 36. Fp14.	Grusig sand	2	1 bränd. Grovkornig flinta	Ej tillvaratagen	0	0
44	Flinta	Avslag		Schakt 44. Fp20.	Grusig sand	13	4 finkornig och 9 grovkornig flinta	Ej tillvaratagen	0	0
TOTALT:						296			21	23

Dagens temperatur

← Kallare Varmare →

**Tossene L2020:4796, Sotenäs kommun, Västra Götalands län
Arkeologisk undersökning av boplats från senmesolitikum**

Kulturlandskapet har undersökt en del av boplatsen L2020:4796 som ligger inom fastigheten Hunnebo 1:647 i Sotenäs kommun. Det påträffades en mindre mängd slagen flinta, men inga tydliga anläggningar. Mest slagen flinta fanns vid ett stort stenblock, tolkat som en lämplig plats för flintslagning. Läget och höjden över havet, i kombination med karaktären på den slagna flintan, gör att de påträffade fynden bör kunna dateras till tidigare delen av senmesolitikum, cirka 6-5000 f Kr. Undersökningsområdet låg då på södra sidan av en ö i ett skärgårdslandskap.

www.kulturland.se

